

ANDRZEJ BORKOWSKI

ORCID: 0000-0002-7980-9835

Uniwersytet Wrocławski
andrzej.borkowski@uwr.edu.pl

WITOLD MAŁECKI

ORCID: 0000-0002-8819-0317

Uniwersytet Wrocławski
witold.malecki@uwr.edu.pl

Ogólnopolski Zjazd Katedr i Zakładów Publicznego Prawa Gospodarczego „Państwo a przedsiębiorca — aktualne wyzwania” (Wrocław, 23–24 września 2019 roku)

Publiczne prawo gospodarcze, choć osiągnęło już stabilną pozycję jako dyscyplina naukowa i dydaktyczna w polskim środowisku akademickim, jest dziedziną prawa wciąż znajdującą się w swoich latach młodości. Co znamienne dla okresu młodości, publiczne prawo gospodarcze kształtuje i formuje swoją tożsamość i podmiotowość. Jego podstawowe pojęcia, zasady, instytucje oraz granice w systemie prawa nieustannie się krystalizują, zmierzając do jasno zarysowanego obrazu, wyraźnie dostrzegalnego w krajobrazie polskiego ustawodawstwa i nauki prawa.

In unitate virtus — „W jedności potęga”. W procesie konstituowania się tożsamości publicznego prawa gospodarczego rolę nie do przecenienia odgrywają Ogólnopolskie Zjazdy Katedr i Zakładów Publicznego Prawa Gospodarczego, które stały się ugruntowaną przestrzenią wymiany poglądów i wspólnej refleksji naukowej przedstawicieli wszystkich środowisk akademickich zajmujących się badaniami nad publicznym prawem gospodarczym. Trudno o lepszą niż Zjazdy płaszczyznę ucierania się *communis opinio doctorum* w przedmiocie węzłowych zagadnień publicznego prawa gospodarczego — niejednokrotnie obrady Zjazdów

przebiegały pod znakiem pionierskich i niekiedy kontrowersyjnych tez oraz gorących dyskusji, które wyznaczały kierunki dalszych badań i analiz.

Zachowując w pamięci wieloletnie tradycje Zjazdów Zakładów Zarządzania Gospodarką Narodową, wskazać należy, że współczesna historia Zjazdów Katedr i Zakładów Publicznego Prawa Gospodarczego rozpoczęła się w 2007 roku w Gnieźnie, kiedy to pierwszy Zjazd z inicjatywy prof. Teresy Rabskiej zorganizowała Katedra Publicznego Prawa Gospodarczego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Kolejne Zjazdy odbywały się w cyklu dwuletnim — ich gospodarzami były: Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu (2009), Uniwersytet Warszawski (2011), Uniwersytet Śląski w Katowicach (2013), Uniwersytet Gdański (2015) oraz Uniwersytet Łódzki (2017). Zaszczyt organizacji Zjazdu w 2019 roku przypadł Zakładowi Publicznego Prawa Gospodarczego Uniwersytetu Wrocławskiego. Rok 2019 to szczególnie doniosły moment dla refleksji nad literą i duchem ustawodawstwa gospodarczego. Mija w nim bowiem sto lat od założenia w 1919 roku Instytutu Prawa Gospodarczego w Jenie — pierwszej jednostki naukowej powołanej do badania zbioru norm nazwanego „prawem gospodarczym”, której powstanie symbolicznie wyznacza początek nauki prawa gospodarczego. Wrocław to zaś szczególnie godne miejsce dla podjęcia jubileuszowych rozważań — inicjator powołania Instytutu Prawa Gospodarczego, prof. Justus Hedemann, w 1903 roku uzyskał habilitację właśnie na Uniwersytecie Wrocławskim. Istotą narodzin koncepcji prawa gospodarczego przed stu laty było objęcie refleksją naukową nowo ukształtowanej formacji norm prawnych kreujących podstawy daleko posuniętej władczej ingerencji organów władzy publicznej w sferę gospodarki. Dlatego też hasło przewodnie Zjazdu określono jako „Państwo a przedsiębiorca — aktualne wyzwania”, co pozwoliło poddać analizie różne kierunki i aspekty oddziaływań między organami władzy publicznej i przedsiębiorcami prywatnymi na gruncie współcześnie obowiązującego ustawodawstwa.

Obrady Zjazdu odbywały się w dniach 23–24 września 2019 roku w budynkach Uniwersytetu Wrocławskiego. Uczestniczyło w nich 81 zarejestrowanych uczestników reprezentujących 18 ośrodków akademickich, przedstawiciele władz publicznych i środowisk biznesowych, a także zainteresowani sympatycy publicznego prawa gospodarczego. Delegacje uczestniczące w Zjeździe reprezentowały: Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Rzeszowski, Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Warszawski, Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, Akademię Ekonomiczno-Humanistyczną w Warszawie, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu oraz uczelnię-gospodarza — Uniwersytet Wrocławski.

Uroczyste otwarcie obrad oraz sesja plenarna Zjazdu odbyły się w zabytkowej auli Oratorium Marianum w gmachu głównym Uniwersytetu Wrocławskiego. Ze słowem powitania do uczestników Zjazdu zwrócili się: prof. Adam Jezierski — Rektor Uniwersytetu Wrocławskiego, prof. Karol Kiczka — Dziekan Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, prof. Tadeusz Kocowski — Dyrektor Instytutu Nauk Administracyjnych i Kierownik Zakładu Publicznego Prawa Gospodarczego Uniwersytetu Wrocławskiego oraz prof. Leon Kieres — wieloletni Kierownik Zakładu Publicznego Prawa Gospodarczego Uniwersytetu Wrocławskiego, któremu przypadła w udziale funkcja przewodniczącego sesji plenarnej Zjazdu.

Referaty wygłoszone w ramach sesji plenarnej koncentrowały się wokół dwóch podstawowych zagadnień: aksjologicznego osadzenia norm publicznego prawa gospodarczego oraz wspierania gospodarki — jednej z tradycyjnie wyróżnianych funkcji państwa wobec gospodarki. Pierwsze z zarysowanych zagadnień stało się przedmiotem referatów prof. Andrzeja Powołowskiego (Uniwersytet Gdański) — *Wprowadzenie do aksjologii prawa gospodarczego publicznego* oraz prof. Sławomira Fundowicza (Katolicki Uniwersytet Lubelski) — *Przedsiębiorca w świetle personalistycznej koncepcji administracji publicznej*. Drugiego z zagadnień dotyczyły referaty prof. Katarzyny Kokocińskiej (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) — *Polityka państwa na rzecz rozwoju przedsiębiorczości — aspekty normatywne, strukturalne i funkcjonalne*, prof. Anny Dobaczewskiej (Uniwersytet Gdański) — *Instytucjonalne, prawne i finansowe formy wspierania działalności przedsiębiorców przez państwo*, prof. Rajmunda Molskiego (Uniwersytet Szczeciński) — *Prawo antymonopolowe a polityka wspierania rozwoju małych i średnich przedsiębiorców — zarys problematyki* oraz prof. Tomasza Długosza (Uniwersytet Jagielloński) — *Wspieranie przez państwo sukcesji międzypokoleniowej w gospodarce w świetle przepisów o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej*. Wyeksponowanie w ramach sesji plenarnej problematyki wspierania gospodarki miało na celu zaznaczenie, że choć istotą regulacji publicznego prawa gospodarczego jest przeważnie godzenie sprzeczności między interesem publicznym a interesami przedsiębiorców, to jednak ważne miejsce w tej dziedzinie prawa zajmuje także ta sfera relacji między państwem i przedsiębiorcą, w której interes publiczny oraz interesy przedsiębiorców, harmonijnie współoddziałując, pozwalają korzystać z efektu synergii w realizowaniu działań o pozytywnych skutkach społeczno-gospodarczych.

W ramach Zjazdu odbyły się również cztery sesje tematyczne. Dnia 23 września miały miejsce obrady sesji poświęconych teoretycznym problemom publicznego prawa gospodarczego (przewodniczącym sesji był prof. Marek Wierzbowski z Uniwersytetu Warszawskiego) oraz zagadnieniom prawa zamówień publicznych (przewodniczącą sesji była prof. Bożena Popowska z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza). Dnia 24 września przeprowadzono sesje dotyczące dziedzin szcze-

głównych publicznego prawa gospodarczego (przewodniczącym sesji był prof. Andrzej Powałowski z Uniwersytetu Gdańskiego) oraz prawa konkurencji i regulacji sektorowej (przewodniczącą sesji była prof. Maria Królikowska-Olczak z Uniwersytetu Łódzkiego). Łącznie, podczas wszystkich pięciu sesji Zjazdu, ogłoszono 38 referatów. Wiele z nich stało się podstawą dyskusji (także kularowych) będących solą każdej konferencji naukowej.

W 1922 roku, u zarania dziejów naukowej refleksji nad prawem gospodarczym, Adalbert Düringer pisał, że „prawo gospodarcze jest to, jak gdyby prawnicza nowa ziemia, przedstawiające nieograniczone pole pracy w niezliczonej ilości zagadnień”¹. Wypada wyrazić nadzieję, że wrocławski Zjazd Katedr i Zakładów Publicznego Prawa Gospodarczego przyczynił się do zapelnienia choćby niewielkich białych plam na mapie prawnogospodarczej wiedzy.

¹ A. Düringer w: „Recht und Wirtschaft” 1922, nr 1, cyt. za: A. Chelmoński, *Prawo gospodarcze*, „Gazeta Sądowa Warszawska” 1924, nr 36, s. 554.